СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Спортивна реабілітація

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **«Фізична терапія»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 16**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **4**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф.залік**
Пререквізити: Менеджмент у фізичній терапії при соматичній патології, Менеджмент у фізичній терапії при хірургічних захворюваннях, Хода. Підбір допоміжних засобів, Менеджмент роботи мультидисциплінарної реабілітаційної команди, Фармакологічний супровід у реабілітації

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії,** вул. О. Шпейєра, 4, Філія «Університетська лікарня» ХНМУ, 2-й поверх, праве крило, м. Харків
Керівник освітнього компонента: к.мед.н., доц. Горошко Вікторія Іванівна
email: vi.horoshko@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5228

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна спрямована на формування знань і практичних умінь з оцінювання функціонального стану спортсменів, фізичної терапії при спортивних травмах, планування прогресивного навантаження, профілактики повторних ушкоджень і безпечного повернення до тренувальної та змагальної діяльності. Розглядаються доказова практика, моніторинг навантаження й відновлення та міждисциплінарна взаємодія.

МЕТА КУРСУ: «Спортивна реабілітація» – сформувати здатність обґрунтовано оцінювати функціональний стан спортсменів, планувати та реалізовувати індивідуалізовані програми фізичної терапії при спортивних травмах, контролювати реакцію на навантаження й визначати критерії безпечного повернення до спорту.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (6 год.):

1. Сучасні концепції спортивної медицини та роль фізичного терапевта у системі медичного забезпечення спортсменів
2. Моніторинг фізичного навантаження, втоми та процесів відновлення спортсменів
3. Принципи доказової фізичної терапії в спортивній медицині

Перелік тем практичних занять (44 год.):

1. Клінічне обстеження та функціональна діагностика спортсменів
2. Доказова фізична терапія: пошук доказів, оцінювання досліджень і клінічне рішення
3. Гострі спортивні травми: первинне оцінювання, сортування ризиків і план ведення
4. Фізична терапія при травмах м’язів і сухожиль

5. Фізична терапія при травмах зв'язок і суглобів нижньої кінцівки
6. Фізична терапія при травмах колінного суглоба
7. Фізична терапія при травмах гомілковостопного суглоба та стопи
8. Фізична терапія при спортивних травмах верхньої кінцівки
9. Планування реабілітації після оперативних втручань на опорно-руховому апараті
10. Прогресивне фізичне навантаження: дозування та критерії прогресування
11. Профілактика спортивних травм і критерії повернення до спорту

Перелік тем самостійної роботи студента (70 год.)

1. Принципи доказової фізичної терапії в спортивній медицині
2. Клінічні тести та шкали для оцінювання спортсменів
3. Гострі спортивні травми: механізми та ознаки термінового скерування
4. Травми м'язів і сухожиль: критерії прогресування навантаження
5. Травми зв'язкового апарату та суглобів нижньої кінцівки
6. Спортивні травми колінного суглоба
7. Травми гомілковостопного суглоба та стопи
8. Спортивні травми верхньої кінцівки
9. Післяопераційна реабілітація: протоколи та критерії прогресії
10. Прогресивне навантаження і розвиток фізичних якостей
11. Профілактика спортивних травм та корекція факторів ризику
12. Критерії повернення до тренувальної та змагальної діяльності
13. Моніторинг навантаження, втоми, сну й відновлення спортсменів
14. Мультидисциплінарна взаємодія та індивідуалізація програм
15. Підготовка клінічного випадку та індивідуального плану фізичної терапії спортсмена

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: : *онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.*

Методи навчання: *Навчання здійснюється з використанням лекційних занять з мультимедійною підтримкою, практичних занять з демонстрацією обладнання та проведенням процедур, проблемно-орієнтованого навчання (аналіз клінічних випадків), імітаційних та рольових вправ (робота у групах за ролями: фізичного терапевта, пацієнт, асистент), методу проєктів (розробка індивідуального плану фізичної терапії для пацієнта). Використовуються елементи дистанційного навчання з доступом до відеоматеріалів, електронних протоколів та інтерактивних тестів.*

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до

Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.
Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)
Підсумковий контроль: диф. залік (ДЗ).
Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД +ІЗ+ ДЗ.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами освіти ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Марковська О. В., Астапова Я. В., Самойлова Г. П. Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації : курс лекцій для здобувачів вищої освіти 4-го курсу першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Харків : ХНМУ, 2025. 72 с.

2. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» : Закон України від 03.12.2020 № 1053-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1053-IX

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання закладами освіти реабілітаційних послуг (реабілітаційної допомоги)» : Закон України від 25.02.2025 № 4250-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/4250-IX

4. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" щодо приведення у відповідність…» : Закон України від 02.11.2021 № 1848-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1848-20 Закон України

5. Закон України «Про реабілітацію осіб на виконання рішень Європейського суду з прав людини» : Закон України від 28.02.2014 № 839-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/839-VII Закон України

6. Закон України «Про питання розвитку національної системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни…» : Постанова (або нормативний акт) України від 23.08.2020 № 342/2020 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/342/2020 Закон України

7. Закон України «Про державні реабілітаційні установи (типи реабілітації)» (як частина Закону від 2005) : Закон України № 2961/2005 (реконструкція типів реабілітаційних установ) // Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: president.gov.ua/documents/29612005-3296

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА